

## SELETUSKIRI

### haridus- ja teadusministri 18. augusti 2016. a määruse nr 55 „Struktuuritoetuse andmise tingimused tööandjate ja õppeasutuste koostöö toetamine praktikasüsteemi arendamisel“ muutmise eelnõu juurde

#### 1. Sissejuhatus ja eelnõu eesmärk

Määruse eelnõuga (edaspidi *eelnõu*) muudetakse haridus- ja teadusministri 18. augusti 2016. a määrust nr 55 “Struktuuritoetuse andmise tingimused tööandjate ja õppeasutuste koostöö toetamine praktikasüsteemi arendamisel”.

Määrus muudetakse perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seaduse (edaspidi *STS*) § 14 alusel.

Määruse muutmise peamiseks eesmärgiks on laiendada partnerite ringi ning lähtuvalt esimese taotlusvooru taotlemisprotsessi ja projektide sisu (sh kindlasummaliste maksete) analüüsist, muuta taotlemine läbipaistvamaks ning vähendada projektidest katkestamise arvu.

Määruse muudatuse ja seletuskirja eelnõu on ettevalmistanud Haridus- ja Teadusministeeriumi kutsehariduse osakonna peaekspert Karin Ruul (735 4099, karin.ruul@hm.ee), kõrghariduse osakonna asejuhataja Sigrid Vaher (735 0263, sigrid.vaher@hm.ee), rahandusosakonna välisvahendite juht Inge Oopkaup (735 0279, inge.oopkaup@hm.ee) ja õigusosakonna jurist Kadi Mölder (735 4234, kadi.molder@hm.ee).

#### 2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

**Eelnõu § 1 punktiga 1** täpsustatakse määruse reguleerimisala sõnastust.

**Eelnõu § 1 punktiga 2 lisatakse §-i 2** uus termin „erialaliit“. Termin lisamine on vajalik kuna õppeasutustel tekib planeeritava muudatusega võimalus partneriks kaasata erialaliite. Erialaliidu kaasamine võimaldab tekitada õppeasutuste ja ettevõtete vahel paremat koostööd ja sellega seoses parandada praktika kvaliteeti. Samuti tekib õppeasutusel võimalus laiendada praktikakohti pakkuvate ettevõtete arvu.

**Eelnõu § 1 punktiga 3 muudetakse §-i 6 lõike 3 punktis 1** toetatava tegevuse pealkirja. Muutus võimaldab praktikaalastel koolitustel koolitada lisaks ettevõttepoolsete juhendajatele ka koolipoolseid praktikajuhendajaid ja teisi kooli töötajaid, kes on seotud õppijate praktikaga. Muutus on vajalik, et tõsta praktika ja praktika alaste koolituste kvaliteeti, läbi ettevõttepoolsete- ja koolipoolsete juhendajate koostöö ja sünergia. Koolituse pikkus võib olla 6-40 akadeemilist kontaktõppe tundi. Kontaktõpe on õpiväljundite saavutamiseks korraldatav loeng, seminar, praktikum, laboratoorne töö, individuaaltund või muul õppeasutuse määratud viisil toimuv õppetöö, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele. Muudatusega ühendatakse kehtiva määruse **punktid 2 ja 3** üheks toetatavaks tegevuseks, nimega „Õppeasutuse praktikasüsteemi arendamine“. Sisuliselt on tegemist lähedase eesmärgi ja sarnaste tegevustega. Uus punkt sisaldab mõlema senise tegevuse eesmärgi ja kirjeldust. Käesoleva määruse esimeses taotlusvoorus oli üksikutes taotlustes küsitud toetust nendele tegevustele. Tegevuse raames toetatakse tööandjate ja õppeasutuse vahelisi koostöövõrgustikke praktika eesmärkide, korralduse, kvaliteedi, hindamise põhimõtete arendamisel ning praktikajuhendmaterjalide tutvustamiseks; tööühmade tööd (sh juhendmaterjalide ja põhimõtete väljatöötamist); üksteiselt õppimist valdkonna või sektori tehnoloogilistest uuendustest, praktikasüsteemi muutmist erivajadustega õppijate vajadusi arvestavaks jne. **Punktis 4** täpsustatakse, et stažeeriv õppejõud või õpetaja peab katkematult stažeerima 1 nädala (35 tundi). Pikem pidev periood võimaldab ettevõttel paremini oma tööd

korraldada ja õpetajal või õppejõul saada põhjalikumad teadmised valdkonnast ja ettevõttest. Käesoleva määruse esimeses taotlusvoorus oli tegevuskavas mitmel juhul stažeerimise asemel ühe- või kahepäevased eksursioonid ettevõttesse. **Punktis 5** täpsustatakse, et praktik peab olema kaasatud tasemeõppe mooduli/õppeaine õpetamisel. Muudatus on vajalik, sest tegevuse eesmärk on tõsta tasemeõppe kvaliteeti.

**Eelnõu § 1 punktiga 4 täiendatakse §-i 7 võimalike abikõlblike kuludega, kuna toetatava tegevuse 1 kulude hüvitamine toimub edaspidi ühikuhinna alusel ning toetatavate tegevuste 4 ja 5 kulude hüvitamine kuludokumentide alusel:**

1. Toetatavas tegevuses 1 hüvitatakse koolituskulusid ühikuhinna alusel vastavalt määruse lisale 1. Kuludokumentide alusel hüvitatakse ühikuhinnas mittesisalduvad kulud st koolitaja, koolituse korraldaja ja osalejate lähetuskulu ning koolitusel osalejatele koolitusele ja tagasi sõiduks tellitud transpordi kulu.
2. Toetatavates tegevustes 4 ja 5 hüvitatakse kuludokumentide alusel stažeeriva õpetaja või õppejõu ning kaasatud praktiku lähetuskulu ning tegevustega seotud personalikulu.
3. Mitteabikõlblike kulude loetelu täiendatakse, et kuludokumentide alusel ei hüvitata koolituse ühikuhinna alusel hüvitatud kulusid.

**Eelnõu § 1 punktiga 5 suurendatakse §-is 9 punktis 1 ühe õppeasutuse taotluse piirsummat.** Rakendusüksuselt ja suurematelt õppeasutustelt saadud tagasiside põhjal on suurematel õppeasutustel vajadus suurema toetuse järele (nt IT Kolledz oli sunnitud projektist loobuma peale Tallinna Tehnikaülikooliga liitumist).

**Eelnõu § 1 punktiga 6 lisatakse §-i 10 lõikesse 2 võimaliku partnerina erialaliit.** Erialaliidu kaasamine võimaldab tekitada õppeasutuste ja ettevõtete vahel paremat koostööd ja sellega seoses parandada praktika kvaliteeti.

**Eelnõu § 1 punktiga 7 täpsustatakse §-i 11 punkti 2 alapunktis 6, et eelarve tuleb eristada toetatavate tegevuste lõikes.** Muudatus on vajalik kuna toetatavat tegevust „Praktikajuhendajate koolitamine“ rahastatakse ühikuhinna alusel ja toetatavaid tegevusi 4 ja 5 tegelike kulude alusel.

**Eelnõu § 1 punktiga 8 muudetakse §-i 16 lõiget 1 eesmärgiga anda rakendusüksusele taotluste menetlemisel rohkem paindlikkust.** Pikendatakse taotluste nõuetele vastavuse kontrolli tähtaeg 15 tööpäevani. Taotluste menetluse üldpikkust ei muudeta.

**Eelnõu § 1 punktiga 9 muudetakse §-i 22 lõiget 1 ja lisatakse lõige 2, et oleks võimalik vajadusel muuta taotluse rahuldamise otsuses projekti abikõlblikkuse perioodi ning lõige 3, et muude asjaolude muutumisel peab taotleja rakendusüksust kirjalikult taasesitatavas vormis enne tegevuse elluviimist muudatusest teavitama ning rakendusüksusega kooskõlastama.** Taotluse rahuldamise otsuse (TRO) muutmise otsustab rakendusüksus igakordselt toetuse saaja kirjaliku avalduse alusel või omal algatusel vastavalt taotluste menetlemise määruse § 10 lõikele 1. Kui muuta soovitakse taotluste menetlemise määruse § 10 lõikes 2 nimetatud asjaolusid, vormistab RÜ TRO muutmise või muutmisest keeldumise otsusena. Muuta ei ole lubatud projekti toetatavat tegevust, tulemusnäitajat ja selle sihttasest, väljundnäitajat ja selle sihttasest ning kindlasummaliste maksete arvu ja suurusi. Toetatava tegevusena mõistetakse taotluse rahuldamise otsuses märgitud toetatavat tegevust ning tulemusnäitaja saavutamise alust, mis on esitatud projektitaotluses. Kui esinevad muud asjaolud, näiteks tegevuse täpsustuse korrigeerimine, kaalub RÜ muudatuse lubamist toetuse saaja kirjaliku tahteavalduse alusel ning kooskõlastab muudatuse juhul, kui toetuse saaja tõendab, et muudatuse tulemusena ei muutu projekti abikõlblike kulude suurus. Projekti muudatust ei saa lubada, kui toetuse saaja on projektijärgset tegevust juba alustanud.

**Eelnõu § 1 punktiga 10 muudetakse §-i 23 lõiget 1**, kuna toetatavat tegevust 1 hüvitatakse ühikuhinna alusel ja tegevusi 4 ja 5 kuludokumentide alusel. Lisatud on viited ühendmäärusele. **Lõiget 2** muudetakse nii et, edaspidi saab maksetaotlusi edastada vaid struktuuritoetuse registri kaudu, kuna see on nii toetuse saajale kui rakendusüksusele administratiivselt mõistlikum.

**Eelnõu § 1 punktiga 11 täpsustatakse §-i 24 lõikes 1** aruannete esitamise viisi, milleks on struktuuritoetuse registri kaudu.

**Eelnõu § 1 punktiga 12 täiendatakse määrust lisaga**“Koolituse ühikuhind toetatavas tegevuses „Kooli- ja ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitamine““.

Lisas nimetatud ühikuhinnad on kinnitatud haridus- ja teadusministri 29.07.2015 käskkirjaga nr 312 „Ühikuhindade kehtestamine struktuurivahendite perioodi 2014-2020 meetmetele“. Ühikuhinnad on kehtestatud Perioodi 2014-2020 prioriteetse suuna 1 „Ühiskonna vajadustele vastav haridus ja hea ettevalmistus osalemaks tööturul“ meetmes 1.2 „Õpetajate, koolijuhtide ja noorsootöötajate professionaalse arengu toetamine“ ja 1.5 „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ Käesolev määrus panustab meetme 1.5 „Õppe seostamine tööturu vajadustega“ tegevuse 1.5.3 „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ väljundnäitajasse: praktikajuhendamise koolitustel osalenud juhendajate arv. Samuti kattub käesoleva määruse toetatava tegevuse 1 sihtrühm ja koolituse sisu tegevuse 1.5.3 „Tööturu vajadustele vastava kutse- ja kõrghariduse arendamine“ koolituste sihtrühma ja sisuga.

Tegevuste ja toetuse sihtgruppide võrdlus:

|                  | <b>PRIMUS</b>  | <b>Tööandjate ja õppeasutuste koostöö praktikasüsteemi arendamisel (avatud taotlusvoor)</b>                                      |
|------------------|--|--|
| Toetatav tegevus | Koolitused sh e-õppe koolitused ja seminarid. Koolitus (sh e-õppe koolitus) on tööalane täiendkoolitus täiskasvanute koolituse seaduse mõistes. Tööalane täiendkoolitus võimaldab kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist. Tööalase täiendkoolituse läbimist tõendab tunnistus või tõend. Kõik korraldatud täiendkoolitused peavad olema korraldaja juures registreeritud. | Toetatava tegevuste 1 „Kooli- ja ettevõttepoolsete praktikajuhendajate koolitamine“ raames nimetatud praktika alased koolitused. |

|   |  |   |
|---|--|---|
| <p>Toetatava tegevuse sarnasuse kirjeldus</p> | <p><b>Koolitus (sh e-õppe koolitus)</b> on tööalane koolitus täiskasvanute koolituse seaduse mõistes. Tööalane koolitus võimaldab kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist. Tööalase koolituse läbimist tõendab tunnistus või tõend. Kõik korraldatud koolitused peavad olema korraldaja juures registreeritud ja omama koodi. Valimisse arvatud koolitused hõlmavad kõiki programmi Primus sihtgrupe ning need on läbi viidud järgmistes teemavaldkondades:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) kõrgkoolipedagoogika;</li> <li>2) õppejõudude mentorlus;</li> <li>3) õppekavaarendus;</li> <li>4) VÕTA;</li> <li>5) Kõrgkoolide personali ja tegevuste juhtimine;</li> <li>6) õpi- ja karjäärinõustamine;</li> <li>7) algaja õppija toetamine</li> </ol>                     | <p>Korraldatavad koolitused on tööalased täiendkoolitused täiskasvanute koolituse seaduse mõistes ja võimaldavad kutse-, ameti- ja/või erialaste teadmiste, oskuste ja vilumuste omandamist ja täiendamist. Kõik korraldatavad koolitused on koolituse korraldaja juures registreeritud. Koolituse läbimist tõendab tunnistus või tõend. Eelpool toodud koolituse põhimõtted ja kvaliteedinõuded langevad kokku programmi Primus nõuetega. Tegevuse raames korraldatavad koolituste valdkonnaks on õppijate praktika või töökohapõhise õppe juhendamise pädevuse arendamise koolitused. Juhendamise pädevus hõlmab muuhulgas praktika planeerimist, õppijate juhendamist, toetamist, tagasisidestamist ja hindamist. Juhendamise pädevus on üks pedagoogika alastest pädevustest, mis langeb kokku toodud analüüsi koolitusvaldkondadega.</p> |
| <p><b>Toetatav sihtrühm/ sihtgrupp</b></p>    | <ol style="list-style-type: none"> <li>1) õppejõud, kutseõppeasutuste õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid ja doktorandid;</li> <li>2) õppekavaarenduse, õpi- ja karjäärinõustamise, VÕTA hindamise ja nõustamisega tegelevad spetsialistid ja teised õppetegevuse läbiviimist toetavad spetsialistid;</li> <li>3) kõrgkoolide tipp- ja keskastme juhid, personali- ja finantsjuhtimise eest vastutavad spetsialistid;</li> <li>4) eriala- ja kutseliitude ning õppekavanõukogude liikmed ja teised tööandjate esindajad;</li> <li>5) valdkonna uuringute ja analüüside läbiviimisega seotud spetsialistid ja organisatsioonid;</li> <li>6) kõrghariduse tasemel õpet pakkuvad õppeasutused;</li> <li>7) üliõpilased ja kõrgkooli sisseastujad, tegevuse 6 „Õppija toimetuleku toetamine“ puhul ka eksternid.</li> </ol> | <p>Avatud taotlusvooru praktika ja töökohapõhise õppe alaste koolituste sihtrühmadeks on: 1) õppejõud, kutseõppeasutuste õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid (sh praktikajuhendajad) ja doktorandid; 2) õppekavaarenduse ja õppetegevuse läbiviimist toetavad spetsialistid sh praktikakoordinaatorid; 3) kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste juhid; 4) ettevõtete poolsed praktikajuhendajad.</p>  |

|  |  |
|--|--|
| <b>Toetatava sihtrühma/sihtgrupi sarnasuse kirjeldus</b> | Nii Primus kui avatud sihtrühmadeks on üks ühele: 1) õppejõud, kutseõppeasutuste õpetajad ja teised õppetööd läbiviivad spetsialistid ja doktorandid; 2) õppekavaarenduse ja õppetegevuse läbiviimist toetavad spetsialistid; 3) kõrgkoolide ja kutseõppeasutuste juhid; Avatud taotlusvooru raames koolitatakse lisaks veel ettevõtete poolseid juhendajaid, mis on Primuse sihtrühma "eriala- ja kutseliitide ning õppekavanõukogude liikmed ja teised tööandjate esindajad" kitsendus st tegemist on tööandjate esindajatega. |
|--|--|

**Eelnõu §-ga 2** sätestatakse eelnõu muudatuste kohaldumine. Eelnõu § 1 punkti 9 rakendatakse juba käimasolevatele ja uutele taotlusvoorudele. Punkte 1-8 ja 10-12 rakendatakse uutele taotlusvoorudele.

### **3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele.**

Käesoleva eelnõu aluseks on perioodi 2014-2020 struktuuritoetuse seadus ja selle alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse määrused. Käesolev eelnõu on kooskõlas ka struktuuritoetuse seaduse aluseks oleva Euroopa Liidu õigusega.

### **4. Määruse rakendamiseks vajalikud kulutused ja määruse rakendamise eeldatavad tulud**

Määruse muudatus ei vaja lisaressurssi ega meetme tegevuse eelarve muudatusi.

### **5. Määruse jõustumine.**

Määrus jõustub üldises korras.

### **6. Eelnõu kooskõlastamine.**

Eelnõu on kooskõlastanud Rahandusministeerium, Kultuuriministeerium ja Siseministeerium. Vaikimisi kooskõlastasid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning Sotsiaalministeerium. Arvamuse esitas SA Innove ja Eesti Kutseõppe edendamise Ühing.

Helen Põllo

Kutsehariduse osakonna juhataja